

ЧУДОМИР СВЕЩИТЕ

chitanka.info

Щом обрахме тиквите и винцокът почна да шушне из бърчите, взехме да мислим и за духовната храна на населението, значи, и решихме да открием театралния сезон в село Голо бърдо. Правихме, струвахме, приготвихме се горе-долу и решихме това да стане на свети Иван Милостиви, та милост да има над нас светецът и да ни помогне да си изкараме благополучно театро. Хубаво, ама нали не ме слушат младите поколения, нали не вземат от дума. Казвам им:

— Добре, казвам, съгласен съм, този път няма да взема участие, че пиесата е без царе и боляри, ама правите голяма грешка, като давате главната роля на Минко горския и не свети Иван Милостиви, а и цялата му фамилия няма да ви помогнат, щом не слушате. Минко, казвам, може да е завършил пети клас, може и двадесет и пети да е завършил, ама за тия работи образованието не се гледа, а дарба, сърце да има юнашко. Пък Минко е трето качество човек. Дай му една тенджерка боб със зеле и един кравай, колкото автомобилно колело, да го излапа, да изпие едно ведро вода, и толкоз. За друго не го търси.

Не ме послушаха младежите, събираха се, четеха, репетираха и най-после дойде денят на представлението. Пиесата се казваше „Дялба“. Жално и печално нещо. Двама братя се изпотрепват за пусто бащино наследство. Даскал Петко играеше, значи, ролята на единия брат — Вълкан — а Минко горският — другият, Божил. Даскалицата играеше жената на Божила, а Тинко Кьосето — една стара баба. Аз не можах да се стърпя и отидох зад кулисите, за да им обслужвам туй-онуй и да помагам в смяната на декорите.

Представлението започна, двамата братя почнаха да се препират, да се карат, ама даскал Петко лош, иска да присвои всичките ниви и никому нищо да не дава. Дърпаха се, знаеш, караха се и работата достигна до бой. Сборичкаха се, значи, двамата братя, хванаха се гуша за гуша, даскал Петко блъсна Минка, той падна, бухна си главата в чекръка и обърна петалите нагоре, както е писано в книгата.

Писнаха женорята, завайкаха се, а даскал Петко изхвъркна навън и отиде, та се не видя.

В другото действие Минко, значи, е умрял. Проснат е на миндера накичен с цветя и запалени свещи около главата му, около краката, а пет-шест набочени между пръстите на ръцете му, както е обичаят по нас. Покойник, значи, умрял човек илюзия един вид същинска и без разлика.

Даскалицата, клекнала до него, плаче и нарежда. Нарежда, нарежда как са си живели, дом събирали и челяд отглеждали, че като писне, та извие оня жален глас, сърцето ти от корен да отскубне. А Тинко Къосето с черна кърпа и черна пола, ама панталонът му се вижда отдолу, само подсмърча отстрана и не може да рече ер голям.

По едно време, на най-жалното място, гледам, Минко, умрелият де, отвори едното си око, нещо като че ли прошепна и пак го затвори. Не се мина много, пак го отвори и пак рече нещо тихичко на даскалицата, а тя, навела глава над коленете му, плаче си жената, ниже си ролята и не му обръща внимание.

Тогава той отвори и двете си очи, понадигна глава и изсъска силно:

— Свещите!

Хей беля, думам си, ще стане тук нещо, ама де да видим!

А тя си плаче, нарежда и или не чува, или се не сеца за какво става дума.

И изведнъж, както си лежеше покойникът, дръпна си едната ръка, а с другата: пляс, пляс, пляс — почна да гаси свещите. Те, пущините, догорявали, почнали да го парят по ръцете, затова шушнел, ама кой да се сети, кой да разбере каква е работата.

Развали представлението, значи, сукиният му син и направи увеселение на публиката, та щях да се пукна от яд.

После пак се намести, пак затвори очи и се помъчи да фигурира на умрял човек, ама колко ти струва вече! Публиката се киска, даскалицата, обърнала гръб към публиката, се друса от смях, на Тинко Къосето се показва и другия крачол под роклята и — на ти тебе жално представление!

Да бях аз, даскале, на негово място, не ръцете, а главата ми да беше се запалила и горещ восък да ми капеше по очите, щях да умра като Гюро Михайлов на поста и нямаше да мръдна, ама Минко е трето качество човек, сърце няма, дарбата му не достига. Нему му дай една пълна тенджера боб със зеле и един голям самун да ги оплюска завчас и за друго го не търси.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.